

Fővárosi Ítéltábla
16.Gf.40.291/2013/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Gárdos, Füredi, Mosonyi, Tomori Ügyvédi Iroda(...) által képviselt...(....) felperesnek a dr. Bartal Tamás jogtanácsos által ... (....) alperes ellen teljesítésre kötelezés és járulékai iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. március 6-án kelt 7.G.40.181/2013/4. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy a fizetendő kamat összege csökkentendő 3.254.861 (Hárommillió-kettőszázötvennégyezer-nyolcszázhatvanegy) forinttal.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A peres felek 2009. június 2-án kötöttek keretmegállapodást az alperes által meghirdetett ... való felperesi közreműködésre.

A program célja az volt, hogy az alperes bankgarancia nyújtásával elősegítse az alapvető élelmiszer-feldolgozó ágazatokban termelő tevékenységet folytató vállalkozások forráshoz jutását.

A felperes 2011. március 23-án kötött hitelszerződést a ..., s a hitelszerződés biztosítékaként az alperes 2011. május 26-án Bankgarancia Nyilatkozatot bocsátott ki 400.000.000 forint összegben, mely nyilatkozat 2011. május 30-án pontosításra került.

A Bankgarancia Nyilatkozatban az alperes a felperes által a ...részére nyújtott forgóeszközhitel aktuális fennálló tőketartozás összegének 80%-ra fizetési ígérvényt bocsátott ki. A garanciavállalás kezdő napjaként a nyilatkozat kibocsátásának napját, záró napjaként pedig a fizetési kötelezettség legalább 30 naptári napos elmulasztása miatti felmondás megbízó általi személyes átvételének vagy

szabályszerű postai kézbesítésének napját; vagy az egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésére nyitva álló fizetési határidő eredménytelen leteltét követő kedvezményezett általi fizetési felszólítás megbízó általi személyes átvételének vagy szabályszerű postai kézbesítésének napját; vagy a megbízó elleni felszámolási eljárás forgóeszközhitel szerződés fennállása alatti közzététele napját követő 60. naptári nap 12 óráját, de legkésőbb a forgóeszközhitel szerződés végső lejáratát követő 120. naptári napot, azaz 2016. július 19. napját jelölte meg. A nyilatkozatban úgy rendelkezett, hogy az ... fizetési kötelezettsége a bankgarancia érvényességi idején belül is megszűnik, amennyiben a Bankgarancia Nyilatkozat eredeti példánya az ...részére visszaküldésre kerül. A bankgarancia érvényesítésére csak egy alkalommal adott lehetőséget, mely érvényesítés szólhatott a bankgarancia teljes összegére, de szólhatott annak részösszegére is. Ez utóbbi esetben az alperes fizetési ígérvénye a bankgarancia fennmaradó összegére megszűnik.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 9.Fpk.08-12-000359/22. számú végzésével 2012. október 4-én elrendelte a ... felszámolását.

A felperes 2012. október 5-én fizetési felhívást küldött az alperesnek a bankgarancia igénybevételére, melyben közölte az alperessel, hogy arészére az ...kapcsolódóan bankgarancia fedezete mellett éven túli lejáratú 500.000.000 forint összegű forgóeszközhitelt nyújtott, mely jogviszonyban az adós tőketartozása 500.000.0000 forint. Bejelentette, hogy a bíróság elrendelte az adós felszámolását, aminek okán a Bankgarancia Nyilatkozatban megszabott határidőn belül a bankgarancia teljes összegére igényt érvényesít. Tájékoztatta az alperest arról is, hogy az adós a forgóeszközhitelt a hitelcélnak megfelelően használta fel. A fizetési felhívás mellékleteként megküldte az alperesnek a Bankgarancia Nyilatkozat eredeti példányát, a felperes hatályos cégkivonatát, két darab aláírási címpéldányt és a felszámolást elrendelő végzést.

Az alperes a bankgarancia igénybevételére vonatkozó fizetési felhívást és annak mellékleteit 2012. október 5-én átvette.

A felperes a 2012. október 9-én kelt levelével megkereste az alperest a fizetési felhíváshoz szükségtelenül mellékelte eredeti Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldése érdekében. Jelezte, hogy a fizetési felhíváshoz a kereskedelmi bankok körében a papír-alapú bankgaranciák esetében kialakult banki gyakorlatnak megfelelően csatolta a Bankgarancia Nyilatkozatot és a fizetési felhívás mellékleteként történő csatolása nem értelmezhető az eredeti példány visszaküldéseként.

Az alperes 2012. október 29-én a teljesítést megtagadta és közölte a felperessel, hogy mivel a felperes 2012. október 5-én az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatot visszajuttatta az alpereshez, az alperes fizetési kötelezettsége a Bankgarancia Nyilatkozat alapján megszűnt.

A felperes kereseti kérelmében az alperes kötelezését kérte 400.000.000 forint tőke és ennek 2012. október 30. napjától járó, továbbá 1.000.000 forint tőke és ennek 2012. november 30. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatának és a felmerült perköltségnek a megfizetésére. Elsődlegesen a keresetét a 400.000.000 forint és járulékaira a Ptk.198.§ (1) bekezdésére, a 313.§-ra és a 300.§.(1) bekezdésére alapította és teljesítésre kötelezés jogcímén terjesztette elő, míg 1.000.000 forint és járulékaira a Ptk.301.§.(5) bekezdésére, a 318.§.(1) bekezdésére és a 339.§ (1) bekezdésére alapította és kártérítés jogcímén nyújtotta be. Másodlagosan a teljes követelés vonatkozásában a keresetét a Ptk. 318.§ (1) bekezdésére, a Ptk. 277.§ (4) bekezdésére és a Ptk. 339.§ (1) bekezdésére alapította és kártérítés jogcímén érvényesítette. Indokolásában hivatkozott az „...”-ra és arra, 2009. június 2-án az alperessel együttműködési megállapodást kötött. 2011. március 23-án a a program keretein belül hitelszerződést kötött, amit 2011. április 22-én módosítottak, mely hitel biztosítékeként az alperes 2011. május 26-án 400.000.000 forintra Bankgarancia Nyilatkozatot bocsátott ki, ami a hitel 80%-ra nyújtott fedezetet.

Előadta, hogy a Bankgarancia Nyilatkozattal az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a nyilatkozatban megfogalmazott feltételek esetében és határidőn belül a kedvezményezettnek a megállapított összeghatárig fizetést fog teljesíteni. Kibocsátására azért került sor, mert az adós hitelfelvétele illeszkedett az alperesi Programba és az adós önállóan nem volt hitelképes, a részére történő hitelnyújtást az alperesi garancia tette lehetővé. Álláspontja szerint a Bankgarancia Nyilatkozat kibocsátásával és annak felperes általi elfogadásával a peres felek között szerződéses jogviszony jött létre, amelyre a Ptk. szerződésekre vonatkozó szabályai az irányadók, de ha a jogviszonyt nem a felek szerződése, hanem az alperes egyoldalú nyilatkozata hozta volna létre, a felek közötti jogviszonyban akkor is a Ptk. szerződésekre vonatkozó szabályai az irányadóak a Ptk.199.§-a alapján. Tagadta, hogy az alperes fizetési kötelezettsége megszűnt. Az alperesi értelmezés életszerűtlen, ellentétes a Ptk.207.§-ban rögzített értelmezési szabállyal, a felek tényleges szándékával és a bankgarancia jogi természetével. A Bankgarancia Nyilatkozatot a fizetési felszólításhoz mellékelte azzal a céllal, hogy a bankgarancia beváltását elősegítse. Ez a nyilvánvalóan felismerhető szándéka nem hagyható figyelmen kívül és joggal számíthatott arra, hogy az okirat-csatolást az alperes az ő szándékával összhangban fogja értelmezni. Nem mondott le a garanciáról, a garancianyilatkozat fizetési kérelemhez való csatolása semmiképpen nem értelmezhető jogról való lemondásként. A program alperes által kidolgozott dokumentációjából is az állapítható meg, hogy maga az alperes sem tekintette önmagában a Nyilatkozat visszajuttatását elegendőnek a bankgarancia megszűnéséhez, ehhez megkívánta a lemondó nyilatkozat megtételét is. Nem lehet eltérő értelmezést alkalmazni a bankgarancia megbízási szerződéssel létrejött

jogviszonyban és a Bankgarancia Nyilatkozat által létrejött jogviszonyban, mert ez lényegében egy hárompólusú jogviszony és nem két egymástól független kétpólusú jogviszony. Mivel a Bankgarancia Nyilatkozat perben vitatott pontja az alperesi értelmezés mellett a szokásos szerződési gyakorlattól lényegesen eltér, ezért az alperesnek a nyilatkozat kibocsátásakor erről a körülményről az ő figyelmét fel kellett volna hívnia, s mivel ez nem történt meg, az alperesi értelmezés mellett ez a pont nem vált a Bankgarancia Nyilatkozat részévé.

A teljesítésre kötelezésen alapuló elsődleges keresetének elutasítása esetén másodlagosan kártérítés jogcímén kérte az alperes marasztalását azzal az indokolással, hogy a garancia megszűnését és ezzel az adós részére nyújtott hitel biztosítékának elvesztését az alperes okozta az együttműködési kötelezettségének megsértésével, azzal, hogy a felperest nem tájékoztatta a Bankgarancia Nyilatkozat vitatott pontjának szokásostól eltérő értelmezéséről.

A kártérítési keresetének összegszerűsége körében előadta, az alperes jogellenes magatartása folytán nem jutott hozzá a bankgarancia összegéhez, azt az esedékességétől nem tudta felhasználni, az ezután járó átalány kártérítés a késedelmi kamat. Az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben azonban többlet költsége is felmerült azzal, hogy a felperes vezető munkatársainak több alkalommal belső megbeszéléseken kellett részt venniük és ügyvédet kellett bevonniuk, amivel összefüggésben felmerült kárát 1.000.000 forintban jelölte meg.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, a Bankgarancia Nyilatkozat eredeti példányának visszaküldése a felperesi kedvezményezett akaratától függetlenül, automatikusan eredményezte az alperesi garáns bank fizetési kötelezettségének megszűnését, ezért nincs jelentősége a felperes szándékának, vagy annak, hogy a visszaküldésre mikor került sor, a lehívás előtt, a lehívással egyidejűleg, vagy a lehívást követően. Vitatta a bankgarancia jogi természetével kapcsolatos felperesi álláspontot és a perbeli jogvitában a Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályainak alkalmazhatóságát. Állította, hogy a peres felek között a jogviszony a Ptk. 199.§-nak első fordulata és a Ptk. 249.§-a alapján az ő egyoldalú jognyilatkozatával jött létre, a bankgarancia a felek között szerződést nem hozott létre, s a Ptk. 199.§ második fordulata a perbeli jogvita elbírálása során nem értelmezhető. A bankgarancia konkrét feltételeiben a garáns banknak nem a kedvezményezettel, hanem a megbízóval kell megállapodnia, ezért fogalmilag kizárt a peres felek közötti jogviszonyban a Ptk. általános szerződési feltételekre vonatkozó szabályainak alkalmazása. A Bankgarancia Nyilatkozat mintáját a felperes ismerte, annak szövegével kapcsolatban semmiféle észrevételt, kérdést nem tett fel, ellenvetéssel nem élt. A garancianyilatkozat pedig egyértelműen tartalmazta, mi a jogkövetkezménye annak, ha a hozzá a Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldésre kerül. A kikötés világos, egyértelmű, külön értelmezést nem igényel, így azzal kapcsolatban a felperes tévedésre sem hivatkozhat és szükségtelen a Ptk. 207.§-ban rögzített értelmezési szabály alkalmazása. Értelmezési szabály alapján nem a kedvezményezett, hanem a bankgaranciát kibocsátó garáns bank feltehető akaratának van jelentősége. A bankgarancia szövegéből pedig nem

következtethető ki sem nyelvtani, sem logikai alapon a keresetlevél 4.2. pontjában hivatkozott értelmezés. Nem a kikötés volt ésszerűtlen, hanem a felperes azon eljárása, hogy a bankgarancia eredeti példányát visszaküldte, hiszen a Bankgarancia Nyilatkozat nem tartalmazott olyan kikötést, hogy a lehíváskor annak akár eredeti, akár másolati példányát csatolni kell.

Irrelevánsnak tartotta a felperes nemzetközi gyakorlatra való hivatkozását, ugyanakkor utalt a hazai banki gyakorlatra, a hazai bankok üzletszabályzataira, amely hasonló az ő gyakorlatával, s ami szerint a bankgarancia eredeti példányának kibocsátóhoz való visszajuttatása a kibocsátó fizetési kötelezettségének vagy a bankgarancia hatályának megszűnését vonja maga után. Alaptalan a felperes keretmegállapodásra való hivatkozása is. Tagadta, hogy a Ptk.-ban előírt együttműködési kötelezettségét megszegte volna. A felperes az őt terhelő együttműködési kötelezettséget tévesen értelmezi, mert az alperesnek az együttműködés keretében nincs olyan kötelezettsége, hogy a felperes által elkövetett hibát orvosolja.

Eseti döntésekre hivatkozva állította, nem várható el a jogalanytól, hogy saját üzleti érdekeivel ellentétesen cselekedjen, a saját üzleti érdekeivel szembemelve 400.000.000 forintos fizetési kötelezettségének megszűnése esetén a fizetési kötelezettséget helyreállítsa. Hivatkozott arra is, hogy az alperes kizárólagos tulajdonosa a ... az alperes lényegében közpénzekből gazdálkodik, így a már megszűnt fizetési kötelezettség egyoldalú, indokolatlan visszaállításával a költségvetést károsítaná. Ezen kívül a bankgaranciában foglalt fizetési kötelezettségét 90%-ban a ... készfizető kezessége biztosította. A Kúria gyakorlata pedig konzekvens abban a tekintetben, hogy az állami kezesség beváltásának feltételeit a lehető legszigorúbban kell megítélni, a hitelintézményeknek mindent el kell követniük annak érdekében, hogy elkerüljék az állami készfizető kezesség beváltását. Nyilvánvaló, hogy a már megszűnt fizetési kötelezettség egyoldalú visszaállításával az alperes megszegte volna a pénzügyi intézményekkel szemben támasztott prudens működés alapvető szabályait. Az együttműködési kötelezettség nem terjedhet odáig, hogy az egyik fél jelentős anyagi kárt okozzon magának. Kitért arra is, hogy a bankgarancia egyik sajátossága az ún. okmányszigorúság elve, másképpen alaki érvényesség elve vagy okirati kötöttség elve, ami a Ptk.249. §-a által adott definícióból ered. Az okmányszigorúság elvét a joggyakorlat is alkalmazza. A kártérítés jogcímén előterjesztett elsődleges és másodlagos kereset elutasítását is kérte azzal az indokolással, hogy alperesi oldalon hiányzik a jogellenes, károkozó magatartás. A kártérítési keresetet mind jogalapjában, mind összecszerúságában vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 2013. március 6-án kelt 7.G.40.181/2013/4. számú ítéletével az alperest a Ptk. 198.§ és a 301/A. § (2) bekezdése alapján 400.000.000 forint főkövetelés, annak 2012. október 30-tól a kifizetésig járó kamata és 7.011.800 forint perköltség 15 napon belüli megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A határozat indokolása szerint a felperes elsődlegesen a bankgarancia teljesítésére kérte kötelezni az alperest. A peres felek között nem volt vitatott az a tény, hogy a

felperes a garancia lehívását tartalmazó nyilatkozatának mellékleteként megküldte az alperesnek a Bankgarancia Nyilatkozat eredeti, nála lévő példányát. A peres felek jogvitájára figyelemmel az elsőfokú bíróságnak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperesnek ez a tevékenysége a bankgarancia teljesítése előtt megszüntette-e az alperes fizetési kötelezettségét a Bankgarancia Nyilatkozat tényállásban rögzített rendelkezése alapján, azaz a Bankgarancia Nyilatkozat alpereshez való visszakerülése automatikusan, a felperes szándékától függetlenül a nyilatkozat alpereshez való visszaérkezése napján kiváltotta-e a nyilatkozatban rögzített joghatást. A felek közötti jogvita elbírálásához az elsőfokú bíróságnak nem a Bankgarancia Nyilatkozat perben vitatott kikötését, hanem a felperes 2005. október 5-én kelt nyilatkozatát kellett értelmezni. Ez a nyilatkozat pedig egyértelmű volt, a felperes a bankgarancia lehívását jelentette be az alperesnek, s ezen nyilatkozat mellékleteként küldött meg több dokumentumot, s közöttük az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatot. A felperes az alperes részére megküldött dokumentumokat rangsorba állította, fő dokumentumként küldte meg a bankgaranciát érvényesítő nyilatkozatát és annak mellékdokumentumaként, a jogviszony fennállásának igazolásaként küldte meg a Bankgarancia Nyilatkozatot. A felperesi nyilatkozat hordozója tehát a bankgaranciát érvényesítő levél volt és nem a bankgaranciáról lemondó nyilatkozatot hordozó visszaküldési jogcselekmény, ezért az alperesnek a nyilatkozat beérkezésekor a felperes tényleges és jól felismerhető, egyértelmű nyilatkozatát kellett megvizsgálnia és értelmeznie, s ez az értelmezés nem történhetett a felperes nyilvánvalóan felismerhető szándékával ellentétben. Az alperes akkor járt volna el helyesen, valamint az alperes által is hivatkozott okmányszigorúság elvének megfelelően, ha megvizsgálja a felperes nyilatkozatát és annak mellékelt dokumentumait, és azon mellékleteket, amelyek a nyilatkozat teljesítéséhez nem voltak szükségesek, a felperesnek visszaküldi. Perbeli esetben fel sem merülhetett a felperes nyilatkozatának ellentmondásossága éppen abból kifolyóan, hogy a felperes az alperes részére megküldött dokumentumokat rangsorba állította, amitől az alperes nem térhetett el.

Az elsőfokú bíróság nem osztotta az alperesnek azt a jogi álláspontját, hogy a Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldése automatikusan, a körülményektől és a jól felismerhető felperesi szándéktól függetlenül kiváltotta a Bankgarancia Nyilatkozatban rögzített fizetési kötelezettséget megszüntető joghatást. Ilyen értelmezés a Bankgarancia Nyilatkozatból nem vonható le. A Bankgarancia Nyilatkozat egyértelműen rendelkezik arról, hogy a „visszaküldésnek” van fizetési kötelezettséget megszüntető hatása. A „visszaküldés” a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint egy szándékos jogcselekmény, mely cselekménynek az a célja, hogy a megküldött okirat véglegesen a címzett birtokában maradjon és kiváltsa a garancia-nyilatkozatban rögzített joghatást. Perbeli esetben azonban nem a szavak általánosan elfogadott jelentése szerinti „visszaküldés” valósult meg, hanem mellékletként való „megküldés”, amely mögött nyilvánvalóan felismerhető egészen más felperesi szándék állt. A garancianyilatkozat a „megküldéshez” nem, csak a „visszaküldéshez” fűzte a fizetési kötelezettséget megszüntető joghatást. Ezen indokok alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a bankgarancia érvényesítésekor a bankgarancia érvényességi ideje fennállt, a felperes a bankgaranciát határidőn belül érvényesítette. Azt az alperes sem tette vitássá a

perben, hogy a bankgarancia lehívásának a garancianyilatkozatban rögzített egyéb feltételei fennálltak, ezért az elsőfokú bíróság a felperesi keresetnek megfelelően kötelezte az alperest a garanciában foglaltak teljesítésére. Figyelemmel a felperes elsődleges jogcímen előterjesztett keresetének megalapozottságára, az elsőfokú bíróság a másodlagosan előterjesztett keresetet érdemben nem vizsgálta.

A felperes a teljesítésre kötelezésen kívül kártérítési követelést is érvényesített az alperessel szemben 1.000.000 forint tőkeösszegre és járulékaira.

Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a felek között jött-e létre szerződés, illetve hogy a szerződésekre vonatkozó szabályok alkalmazandók-e. Kifejtette, nem vitásan a bankgarancia mögött két szerződés áll, az egyik szerződés egy hitelszerződés a hitelintézet és az adós között, a másik szerződés pedig egy megbízási szerződés az adós és a garantőr bank között. Ezen utóbbi szerződés teljesítéseként kerül kibocsátásra a garancianyilatkozat - egy egyoldalú kötelezettségvállalás -, aminek nem alanya, hanem címzettje a hitelintézet, de amiből a Ptk. 249.§ rendelkezése alapján a hitelintézetnek jogosultsága keletkezik a szolgáltatás követelésére a nyilatkozatban rögzített feltételek mellett. A Bankgarancia Nyilatkozat akkor is a bank egyoldalú nyilatkozata és nem hoz létre a garantőr bank és a hitelintézet között szerződéses jogviszonyt, ha azt a hitelintézetnek valóban el kell fogadnia. Ez az elfogadás azonban nem a bank felé, hanem a hitelfelvevő felé nyilvánul meg, és az elfogadás eredményeként a hitelintézet és az adós között hozza létre a kölcsönszerződést vagy el nem fogadás esetén hiúsítja azt meg akár a szerződés aláírásának elmaradásával, akár a szerződés felmondási jogának megnyíltával. A felperes kárként olyan költségeket érvényesített, amelyek azért merültek fel, hogy a közöttük kialakult értelmezési vitát tisztázzák és a pert elkerüljék. Tartalmát tekintve a felperes a Ptk. 355.§.(4) bekezdés utolsó fordulatóban meghatározott típusú kárt érvényesített. A vagyoni hátrány kiküszöböléséhez, illetve csökkentéséhez szükséges költségek olyan károk, amelyek nem a károkozó magatartással oksági kapcsolatban keletkeznek, hanem a károsultnak a káresemény bekövetkezte után, de azzal összefüggésben lévő elhatározásán alapulnak és olyan indokolt költségek, amelyek a perköltségben nem térülnek.

Az elsőfokú bíróság kifejtette, nem vitásan az I.I pontban írt indokok alapján az alperes megszegte a Bankgarancia Nyilatkozatban vállalt kötelezettségét akkor, amikor megtagadta a fizetés teljesítését. A felperes választhatott a késedelem és a lehetetlenülés szabályainak alkalmazása között, a felperes a késedelem szabályainak alkalmazását kérte. Továbbá választhatott a teljesítés követelése és az elállás között, a felperes az alperes teljesítésre kötelezését kérte. Azaz a felperes nem érvényesített a perben olyan káreseményt, amelynek elhárításával vagy csökkentésével okozati összefüggésben indokolt és szükséges költsége merülhetett volna fel. A jogvitára okot adó magatartást a felperes azon magatartása váltotta ki, hogy a garancianyilatkozatból jól felismerhetően szükségtelenül küldte meg az eredeti okiratot a garancia lehívásakor. A felperes perben kárként érvényesített költsége azzal okozati összefüggésben merült fel, hogy ezen magatartásával kiváltott értelmezési vita számára hátrányos joghatását elhárítsa és a jogvitát peren kívül megoldják. A felperes költsége nem kár elhárításával, vagy csökkentésével okozati összefüggésben merült fel, hanem a jóhiszemű és célszerű pervittel kapcsolatban, ezért az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy felperes ezen

költségei a perköltségben térültek, ezen költségek kárként történő érvényesítése jogalapjában megalapozatlan. Ezen indokok alapján a felperes kárigényét elutasította.

A felperes csak részben lett pernyertes, ezért az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp.81. §.(1) bekezdése alapján rendelkezett. Az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§. (6) bekezdésének alkalmazásával a 3.§.(2) bekezdés c) pontja alapján megállapítható ügyvédi munkadíj 70%-ban határozta meg a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységre figyelemmel.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. Az első fokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan pedig az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróság új eljárásra történő utasítását, valamint a felperes perköltségekben marasztalását, harmadlagosan a terhére megállapított első fokú perköltség mérséklését kérte.

Előadta, a felperesi szándék hordozója a 2012. október 5-i nyilatkozatban a lehívási kérelem volt, ezt nem lehetett a felperes szándékával ellentétesen értelmezni. Az első fokú ítéletből nem állapítható meg egyértelműen, hogy a lehívási kérelmet, a Bankgarancia Nyilatkozatot vagy a visszaküldést értelmezi, a felperes lehívási kérelme nem volt szerződési nyilatkozat, a felek között nem volt vita a lehívási kérelem tartalma tekintetében, így a lehívási kérelem nem volt értelmezhető a Ptk. 207.§ (1) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság a felperes által a vitatott kikötésben a „visszaküldés” szót értelmezte, ugyanakkor ő az eredeti Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldését nem kérte, nem igényelte a felperestől. Iratellenes is az eredeti bankgarancia megküldésére hivatkozni, a kereset következetesen a Garancia Nyilatkozat visszaküldéséről beszél, a visszaküldés kifejezést az elsőfokú bíróság tehát iratellenesen értelmezte, az ítélet ezért is jogszabálysértő. A Bankgarancia Nyilatkozat értelmezésénél feltehető akarátát kellett volna vizsgálni, mert ő a nyilatkozó fél. A bankgarancia részére visszaküldése egyébként jogcselekmény volt, nem jognyilatkozat, így azt nem is lehetett a Ptk. 207.§ (1) bekezdése alapján értelmezni.

A lehívási kérelem benyújtása és az eredeti Bankgarancia Nyilatkozat részére történő visszaküldése egymással ellentmondásban volt, mely ellentmondást az elsőfokú bíróság jogszabályból ki nem olvasható rangsor elvével oldotta fel, a lehívási kérelmet tekintette fődokumentumnak, a Bankgarancia Nyilatkozatot mellékdokumentumnak, de ezen értelmezésnek nincs jogi alapja. A bankgarancia érvényesség idején belül is megszűnt a Bankgarancia Nyilatkozat eredeti példánya visszaküldésével az ő fizetési kötelezettsége. Hivatkozott eseti döntésre és az okmányszigorúság elvére.

Állította, jogszerűen tagadta meg a lehívási kérelem teljesítését, nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a felperes maga is hitelintézet, egyeztetést folytatott le az általa utóbb vitatott kikötést is tartalmazó Bankgarancia Nyilatkozat tartalmáról, néhány ponton annak értelmezését kérte, tudatában volt annak, mi a jogi következménye az eredeti Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldésének. Ezt bizonyítja, a felperes maga is visszakérte az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatot, ezzel az általa elkövetett hibát-tévedést próbálta orvosolni vagy orvosoltatni. A

visszakérő levéllel lényegében elismerte, hogy az eredeti Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldése megszüntette az ő fizetési kötelezettségét, irreleváns volt felperes hivatkozása a belső szabályzatokra, amelyeket egyébként nem is ismerhetett. A banki gyakorlat a fizetési kötelezettség megszűnését fűzi az eredeti garancianyilatkozat visszaküldéséhez. Egyébként a lehívási kérelem vizsgálatához nem volt szükség az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatra, a bankgarancia visszaküldése nem minősült önálló jognyilatkozatnak, így visszavonására sem volt jogi lehetőség a Ptk. 214.§-a szerint, de az együttműködési kötelezettség körében sem.

Hivatkozott a Ptk. 4.§ (1) bekezdésében írt együttműködési kötelezettség korlátai tekintetében ugyancsak eseti döntésre, az állami kezességbevéltás szigorú feltételeire is, nem volt elvárható, hogy 400.000.000 forintos fizetési kötelezettségének megszűnése esetén azt helyreállítsa.

Az elsőfokú bíróság eltúlzott perköltséget állapított meg, egyebekben az kárigényt az elsőfokú bíróság el is utasította, így a korábbi egyeztetésen indokolatlanul igénybe vett ügyvédi közreműködést a perköltség körében nem is lehetett volna értékelni, így az első fokú perköltség mérséklését kérte.

Az alperes ezt követően benyújtott előkészítő iratában részletesen nyilatkozott felperes fellebbezési ellenkérelmére és csatlakozó fellebbezésére, megismételte a lehívási kérelem, a Bankgarancia Nyilatkozat és a Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldésének helytelen értelmezésére, annak kizártságára, valamint a lehívási kérelem ellentmondásosságára vonatkozó előadását. Hivatkozott az elsőfokú bíróság által alkalmazott rangsor elvének hibás voltára, illetve az okmányszigorúság elvére. Azt kellett vizsgálnia, hogy a lehívási kérelemhez benyújtott okiratok megfelelnek-e a Bankgarancia Nyilatkozatban előírt feltételeknek és amennyiben eltérés vagy ellentmondás tapasztalható, a fizetési kötelezettség teljesítését a bank megtagadhatja. Jogszerűen tagadta meg a lehívási kérelem teljesítését. Megismételte a felperes visszakérő levelének megítélésével kapcsolatos álláspontját, illetve ebben a körben az általa megjelölt eseti döntések felsorolását, azzal, nemzetközi szabványokra a felperes nem hivatkozhat, a magyar joggyakorlat felperes állításával ellentétes. Megismételte a perköltség eltúlzott voltára vonatkozó előadását.

Alperes a felperesi csatlakozó fellebbezésre vonatkozóan előadta, felperes kárigénye teljesen megalapozatlan, erre nézve fenntartotta a korábban általa előadottakat, hiányzott a jogellenes károkozó magatartást az ő oldalán, a felperes vétett súlyos szakmai hibát, illetve tévedést, felperes a kárát maga okozta. Egyebekben a kár összegét nem dolgozta ki és nem is támasztotta alá, az alkalmazottak munkaköri kötelezettsége ellátása nem alap a kártérítésre. A jogi képviselő tevékenységét a perköltségben kell értékelni, a kárigény nem csak megalapozatlan, de nem is került kidolgozásra, elbírálásra alkalmatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében, illetve csatlakozó fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy elsődleges keresetének az

1.000.000 forint összegű kártérítési igény tekintetében a bíróság adjon helyt, egyebekben hagyja helyben az első fokú ítéletet, és marasztalja az alperest a másodfokú perkölségben.

Az előzményi tényállás ismertetése után összefoglalva jogi álláspontját, kifejtette, a Bankgarancia Nyilatkozat azon rendelkezését, mely a nyilatkozat visszaküldéséhez a garáns fizetési kötelezettségének megszűnését kapcsolja, úgy kell értelmezni, az eredeti okmány visszaérkezése akkor szünteti meg az alperes fizetési kötelezettségét, ha az alperes az eset körülményei alapján jóhiszeműen feltételezheti, hogy a Bankgarancia Nyilatkozat visszaküldésére az arról való lemondás szándékával került sor. Nem eredményezi viszont a fizetési kötelezettség megszűnését az, ha a visszaküldésre a bankgarancia beváltásakor kerül sor, vagy, ha az eset körülményeiből egyébként is nyilvánvaló, hogy a visszaküldés nem a joglemondás szándékával történt. Ez az értelmezés van egyedül összhangban a Ptk. 207.§-a elveivel, a hivatkozott kikötés ésszerű indokával, a bankgarancia jogi természetével a felperes szándékával, a nemzetközi gyakorlattal és az együttműködési kötelezettséggel is. Az okmányszigorúság sem mentesíti a garáns bankot, az alól, hogy jóhiszeműen és tisztességesen járjon el.

Szabályos lehívás eredményeként beállt alperes fizetési kötelezettsége, akkor is, ha ahhoz az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatot is mellékelte a felperes. A kötelelem szüntető hatással a felperesnek nem kellett számolnia, alperesben sem merülhetett fel, hogy a felperest a joglemondás szándéka vezette volna, a teljesítést jogos ok nélkül tagadta meg, ezzel további 1.000.000 forint összegű kárt is okozott számára, ekkora költségei merültek fel a per elkerülése érdekében tett ésszerű erőfeszítései során.

A másodlagos kereseti kérelem kárigény, azon alapul, alperes a Ptk. 277.§ (4) bekezdésében írt együttműködési kötelezettségének nem tett eleget. Alperes köteles lett volna a garanciabeváltás során az állítólag hibásan eljáró felperes számára lehetőséget biztosítani az elkövetett hiba orvoslására, a garancia érvényesítésére, azonban erre nem volt hajlandó, így az elvesztett biztosíték értékével és az azt követően felmerült költségek összegével megegyező a kár. Az elsőfokú bíróság ítélete helyes a garanciaösszeg vonatkozásában, alperes nem értékelhette joglemondó nyilatkozatként az eredeti Bankgarancia Nyilatkozatnak a lehíváshoz való csatolását, nem volt jogosult a fizetést megtagadni. A Ptk. 207.§ (1) bekezdése nem csak és kizárólag szerződési nyilatkozatra alkalmazható, ide tartoznak a szerződéssel kapcsolatos egyéb nyilatkozatok is, valamennyi jognyilatkozat értelmezésére alkalmazni kell a Ptk. 207.§-át. A felperes szándéka egyértelműen a garancia lehívására terjedt ki, a lehívási kérelem az alperes számára sem volt ellentmondásos.

Kifejtette, a melléklet csupán önállóan kiegészítése volt egy fődokumentumnak, az eredeti bankgarancia a lehívás mellékletét képezte, nem írta felül és kétségesse sem tette a főnyilatkozat tartalmát.

Ismételten hivatkozott az általa megjelölt német precedensre, továbbá banki gyakorlatra, arra, számos példa van, hogy a garáns bankok nem kívánják a beváltáshoz a garancia nyilatkozatok visszaküldését. Olyan azonban nem fordult elő, hogy a kedvezményezett egyértelmű szándékát figyelmen kívül hagyva megtagadják a garancialehívás teljesítését. Utalt alperes együttműködési

kötelezettségére, hibás lehívás esetén az alperes ésszerű időn belül köteles lett volna értesíteni felperest a hibáról, azért, hogy azt orvosolhassa és szükség esetén új, megfelelő lehívással élhessen. Ezzel kapcsolatban nemzetközi szabványra, illetve eseti döntésre hivatkozott. Az együttműködési kötelezettség tartalmának értékelése során figyelemmel kell lenni az alperes által is ismert körülményre, hogy a felperes a garanciára tekintettel alperes javára lemondott természetes hitelezői jogáról, hogy adóstól dologi biztosítékokat kérjen. Alperesi bankgaranciára alapozva nyújtott hitelt az adósnak, így alperesi értelmezés elfogadása esetén a felperes biztosíték nélkül kísérelheti meg a követelés érvényesítését a felszámolás alatt álló adóssal szemben, míg alperes, ha a bankgarancia alapján helytáll, adóssal szembeni megtérítési igényét első helyi zálogjoggal biztosított hitelezőként tudná érvényesíteni.

A perköltséggel kapcsolatban utalt arra, több egyeztetés folyt és indokoltan vett igénybe ügyvédi közreműködést, figyelembe kell venni a per különleges jellegét, az ügy súlyára, a pertárgyértékre és a kifejtett tevékenységre figyelemmel annak összege nem eltúlzott. A kárigényre vonatkozó elutasító döntés megalapozatlan volt, az alperes jogellenesen tagadta meg a garanciaösszeg kifizetését, ez a magatartás okozati összefüggésben volt az őt ért kárral. A kárösszeg tekintetében egy, a valóságos költségeknél kisebb, ésszerűen belátható igényt jelölt meg.

A felperes a keresetét az iratok felterjesztését követően leszállította, előadva, az általa nyújtott hitelt nem csak a bankgarancia, hanem a perben nem érintett harmadik személy által nyújtott óvadék is biztosította. Az óvadék összegéből megtérült 2012. november 8-án a felperesi tőkekövetelésből 100.000.000 forint, továbbá 2012. december 1-jén a 2012. november 29-ig terjedő időszakra vonatkozó, a mindenkor fennálló tőkekövetelésre felszámított ügyleti kamat. Hivatkozott a hitelszerződésre, a banki gyakorlatra s a jegybanki alapkamat mértékének megjelölése mellett a 400.000.000 forint tőkeösszeg után 2012. október 30-ától járó késedelmi kamat követelését 3.254.861 forint összeggel leszállította.

A Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy az alperesi fellebbezés és a felperesi csatlakozó fellebbezés is megalapozatlan az alábbiakra tekintettel.

Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 198.§ (1) bekezdése értelmében a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére.

A 300. § (1) bekezdése szerint a jogosult - függetlenül attól, hogy a kötelezett késedelmét kimentette-e - követelheti a teljesítést, vagy ha ez többé nem áll érdekében, elállhat a szerződéstől.

A 313.§ alapján, ha a kötelezett a teljesítést jogos ok nélkül megtagadja, a jogosult választhat a késedelem és a lehetetlenülés következményeinek alkalmazása között.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékoknak az 1952. évi III. törvény (Pp.) 206.§-a szerinti okszerű mérlegelésével helytállóan állapította meg, hogy a felperes a szerződés szerinti bankgaranciát érvényességi idején belül, a bankgarancia lehívás feltételei mellett érvényesítette, a garancialehívás egyértelmű szándékával, az eredeti bankgarancia nyilatkozatot csak a lehívásra vonatkozó nyilatkozat mellékleteként küldte meg. Mindebből következően az alperes nem következtethetett alappal arra, hogy a felperesi szándék a garancia lehívásának jogáról való lemondásként és a garancia megszűnéseként értelmezendő. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint is a garancialevél (nyilatkozat) tartalma csakis úgy értelmezhető, az alperes fizetési kötelezettsége a határidőn belül akkor nem következik be, ha az eredeti garancianyilatkozat anélkül kerül vissza alpereshez, hogy ahhoz igényérvényesítés (lehívás) nem kapcsolódik.

Ennek folytán helytálló az elsőfokú bíróság marasztaló ítélete és helyesen marasztalta az alperest a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatokban is. Utóbbi körben a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - a felperesi leszállított keresetnek megfelelően - az első fokú ítéletet a kamatfizetésre vonatkozó része tekintetében részben megváltoztatta.

Egyebekben - így a felperes által előterjesztett 1.000.000 forint összegű kárigény elutasítására vonatkozó részében - helybenhagyta, egyetértett az elsőfokú bíróságnak az e körben kifejtett jogi álláspontjával.

Az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdésének helyes alkalmazásával mérsékléssel állapította meg az ügyvédi munkadíjat, s abban a pert megelőző egyeztetésre is figyelemmel volt. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a felperes javára megítélt perköltség további mérséklésére nem látott alapot.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a késedelmi kamatra vonatkozó részbeni megváltoztatás mellett egyebekben helybenhagyta.

A Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú eljárással kapcsolatban összefüggésben felmerült perköltség viseléséről figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) és (6) bekezdésére, s arra, mind a felperesi csatlakozó fellebbezés, mind az alperesi fellebbezés eredménytelen volt.

Budapest, 2013. november 8.

. Rózsa Éva s. k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s. k.
előadó bíró

Dr. Rutkai Éva s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Gesztesi Diana
írnök